

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
БОЛГАРСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

ШУМЕНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЄПІСКОПА КОНСТАНТИНА
ПРЕСЛАВСЬКОГО

Матеріали

II Міжнародної славистичної
конференції, присвяченої

пам'яті святих Кирила і Мефодія

Київ – Софія – Харків – Шумен
Харківське історико-філологічне товариство

18 травня 2022 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
БОЛГАРСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК

Інститут української мови Національної академії наук України
Інститут мовознавства імені О. О. Потебні
Національної академії наук України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Інститут літератури Болгарської академії наук
Інститут болгарської мови імені професора Любомира Андрейчина
Болгарської академії наук
Шуменський університет імені Єпископа
Константина Преславського
Науковий центр православної культури і мистецтв
«Святий Архангел Михаїл» (Шумен)

*Присвячено 300-річчю від дня
народження Григорія Сковороди*

МАТЕРІАЛИ
II Міжнародної славистичної конференції,
присвяченої пам'яті
СВЯТИХ КИРИЛА І МЕФОДІЯ

Київ — Софія — Харків — Шумен
Харківське історико-філологічне товариство

18 травня 2022

Матеріали II Міжнародної славістичної конференції, присвяченої пам'яті святих Кирила і Мефодія / за заг. ред. О. О. Маленко. Харків – Шумен : ХНПУ; ХІФТ, 2022. 375 с.

Рекомендувала до друку вчена рада Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 24 червня 2022 року)

ISBN 978-966-1630-55-9

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 3281 від 18.09.2008.

Редакційна колегія:

Маленко Олена, докт. філол. наук, проф.; ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Корнієнко Світлана, канд. філол. наук, доц., докторант; ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Нестеренко Наталя, канд. філол. наук, доц.; ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Полозова Олена, канд. філол. наук, доц.; ХНПУ імені Г. С. Сковороди
Петришина Ольга, канд. філол. наук, доц.; ТНПУ імені Володимира Гнатюка

Рецензенти:

Нелюба Анатолій, докт. філол. наук, проф.; Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Горголюк Ніна, канд. філол. наук, доц., заступник директора з наукової роботи; Інститут української мови НАН України
Кравець Лариса, докт. філол. наук, проф.; Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

У «Матеріалах» уміщено доповіді українських, болгарських, польських, словацьких мовознавців, літературознавців, істориків, педагогів-методистів, магістрів, магістрантів, які взяли участь у II Міжнародній славістичній конференції, присвяченій пам'яті святих Кирила й Мефодія, що відбулася в Харкові 18 травня 2022 року. Питання наукового обговорення висвітлюють основні напрями сучасних досліджень у мовознавстві, літературознавстві, історії, дидактиці.

Для науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти всіх рівнів, учителів.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, Україна, 61002

© Автори доповідей, 2022

© Дизайн Т. Лисиченко, 2022

ЗМІСТ

Привітальне слово учасникам конференції ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди доктора педагогічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України Юрія Бойчука	12
Приветственно слово за участниците в конференцията от ректора на Харковския национален педагогически университет «Г. С. Сковорода» професора Юрий Бойчук	13
Привітальне слово учасникам конференції директора Інституту літератури Болгарської академії наук, доктора, доцента Пенки Ватової	14
Приветственно слово за участниците в конференцията от директор на Института за литература на БАН, доктор, доцент Пенка Ватова	15
Welcoming remarks to the conference participants by the Deputy Director of the Institute for Literature at the Bulgarian Academy of Sciences, Doctor, Associate Professor Elka Dimitrova	16
Привітальне слово учасникам конференції заступниці директора Інституту літератури, доктора, доцента Елки Дімітрової	17
Привітальне слово учасникам конференції завідувача кафедри історії та теорії літератури Шуменського університету імені Єпископа Константина Преславського, доктора, професора Цанова Страшимира	18
Приветственно слово към участниците в конференцията от ръководителя на катедра «История и теория на литературата» в Шуменски университет «Епископ Константин Преславски» доктор, професор Страшимир Цанов	19

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАУКОВОГО ВИВЧЕННЯ
СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ**

**АКТУАЛНИ ВЪПРОСИ ЗА НАУЧНОТО ИЗУЧАВАНЕ
НА СЛАВЯНСКИТЕ ЕЗИЦИ**

Беценко Тетяна, Тележкіна Олеся

МОВНО-ОБРАЗНІ ЗНАКИ В ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ
ОЛЕКСИ ЮЩЕНКА 20

Бибик Світлана

ІДЕАЛЕМА «СВІЙ – ЧУЖИЙ» У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПРОЗІ
ПРО МІГРАНТІВ І МІГРАЦІЮ: ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ 23

Борисов Володимир

ПРОБЛЕМА РЕЦЕПЦІЇ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТЕРМІНІВ
СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ДИСКУРСУ 30

Вагаршакян Яна, Ткач Ольга

ВЕРБАЛІЗАТОРИ КОНЦЕПТУ *ЩАСТЯ* В ХУДОЖНІЙ
КАРТИНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ (НА ТЕКСТОВОМУ МАТЕРІАЛІ
МІНІАТЮРИ «ЩАСТЯ») 33

Гаравалова Илияна / Гаравалова Іліяна

ЄДНА СЪВРЕМЕННА ПРОЯВА НА АПОТРОПЕЙНАТА
ФУНКЦІЯ НА ЕЗИКА 40

Георгієва Світлана

БОЛГАРСЬКІ ГОВІРКИ ФРАКІЙСЬКОГО ТИПУ В УКРАЇНІ 44

Гладка Валентина

РОЛЬ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІХ АНТРОПОНІМІВ
В ІСТОРИЧНОМУ РОМАНІ П. ЗАГРЕБЕЛЬНОГО «ДИВО» 48

Голобородько Костянтин

ДОМІНАНТНІ КОНЦЕПТИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ
ПОЕТИЧНОМУ МОВОМИСЛЕННІ 51

Головата Лариса

ЯВИЩЕ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ
МОВЛЕННІ СПОРТОВЦІВ 56

Головченко Марина

ПАРТИКУЛИ ЯК ЗАСІБ СТИЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНСЬКИХ
НАРОДНИХ КАЗКАХ 59

Голтвеницька Маргарита

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ В ХУДОЖНЬО-ПОЕТИЧНІЙ ОПОВІДІ
ВІКТОРА ТИМЧЕНКА 63

Дрофяк Богдана

ЦЕРКОВНОСЛОВ'ЯНІЗМИ В ОФІЦІЙНО-ДІЛОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ
РЕЛІГІЙНОГО ДИСКУРСУ: ТЕКСТ ПРОХАННЯ 66

Єрмоленко Світлана

ПЕРЕКЛАД У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ ЯК МЕХАНІЗМ
МІЖКУЛЬТУРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ 73

Шієва Донка / Ілієва Донка

SIMPLE SENTENCES WITH RELATIVE SEMANTICS
IN THE NOVEL «CHRONICLE OF THE TIME OF TROUBLES»
BY VERA MUTAFCHIEVA 81

Каруник Катерина

ТЕОРЕТИЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ ТЕРМІНА *КОЙНЕ*
В СЛОВ'ЯНСЬКОМУ ЛІНГВІСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ 88

Котева Маргарита / Котева Маргарита

ДИАЛЕКТОЛОГІЯТА В ІНТЕРНЕТ 95

Lytvynenko Olha / Литвиненко Ольга

ANGLICISMS IN UKRAINIAN COMMUNICATIVE SPACE 102

Мадей Єлизавета / Мадей Єлизавета

СПОСОБИ ПЕРЕДАЧИ КАЛАМБУРОВ, ВСТРЕЧАЮЩИХСЯ
В СЛОВАЦКИХ АНЕКДОТАХ, НА РУССКИЙ ЯЗЫК 106

Маленко Олена

РОЗВИТОК ТЕЗИ В. ФОН ГУМБОЛЬДТА «МОВА — ЦЕ ДУХОВНА
ЕНЕРГІЯ НАРОДУ» В ПРАЦЯХ ПРОФЕСОРІВ ХАРКІВСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ І ПОЛОВИНИ ХІХ СТ. 111

Петрова Озель Лілія

ВЛАСНІ НАЗВИ В РОМАНІ ВОЛОДИМИРА МАЛИКА «ТАЄМНИЙ
ПОСОЛ»: КУЛЬТУРНО-РЕПРЕЗЕНТАТИВНА ФУНКЦІЯ 118

Pirogowska Ewa / Піроговська Єва

NAZWY WŁASNE I ICH DERYWATY JAKO NARZĘDZIA
ARGUMENTACJI W POLSKIM WSPÓŁCZESNYM DYSKURSI
O TEMATYCE ŻYDOWSKIEJ 126

Плеханова-Пелері Марина

ХАРАКТЕРНІ РИСИ КАЛЧЕВСЬКОЇ ГОВІРКИ
ЧИЙШИЙСЬКОГО ДІАЛЕКТНОГО ТИПУ 131

Полозова Олена, Саламанюк Наталія

ПРОЯВИ ЯКІСНОЇ АСИМЕТРІЇ НА РІВНІ СКЛАДНОСУРЯДНИХ
ЗІСТАВНО-ПРОТИСТАВНИХ РЕЧЕНЬ 136

Сазонова Ярослава

ГРАМАТИЧНА МЕТАФОРА В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ
(НА ПРИКЛАДІ ЗАЙМЕННИКА *ВОНО*) 141

Сінна Людмила

ПОЛІАСПЕКТНІСТЬ НАУКОВОГО ОМИСЛЕННЯ
ТЕРМІНА *НАРАТИВ* У ГУМАНІТАРНІЙ ПАРАДИГМІ 145

Скоробогатова Олена

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ЗНАКОВИЙ КОМПЛЕКС
«СВІТОВЕ ДЕРЕВО» В УКРАЇНСЬКИХ КОЛЯДКАХ
ТА ЩЕДРІВКАХ 150

Соприкіна Вікторія

НАУКОВИЙ ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОНОМАСТИКИ:
ШКОЛИ, ПЕРСОНАЛІЇ, ПРОБЛЕМАТИКА 156

Степаненко Микола

МЕТОДОЛОГІЙНІ ПРИНЦИПИ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПISY:
ДІАХРОННО-СИНХРОННИЙ ВИМІР 161

Степаненко Ніна

ЕПІСТОЛЯРНИЙ ТАНДЕМ «КОЧУР – ЛУКАШ» КРИЗЬ ПРИЗМУ
ЗНАКОВИХ ШТРИХІВ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ 173

Сюта Галина

ТЕКСТИ ВІЙНИ: СИТУАТИВНО МАРКОВАНА АНОРМАТИВНІСТЬ
І НОВІ АКЦЕНТИ НОРМИ 179

Ткач Людмила

ДЖЕРЕЛА СТИЛІСТИЧНОЇ ДОСКОНАЛОСТІ МОВИ УКРАЇНСЬКИХ
ПЕРЕКЛАДІВ У ТВОРЧОСТІ ЛІТЕРАТУРНИХ ПОКОЛІНЬ ХХ СТ. 188

Турко Ольга

ГРАМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ РЕЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ
У СВІТЛІ ТЕОРІЇ СИНТАГМАТИЧНОГО ЧЛЕНУВАННЯ 195

Штефан Антон

ЩО ПРИХОВУЄ НАЗВА ТЕКСТУ ЛАЗАРЯ БАРАНОВИЧА
«NOTIJ RIĘĆ, RAN CHRYSYUSOWYCH RIĘĆ»? 199

Штонь Олена

МОВНІ ЗАСОБИ РОЗМОВНОЇ СТИЛІЗАЦІЇ В ХУДОЖНІЙ ОПОВІДІ
ОЛЕКСАНДРА ВІЛЬЧИНСЬКОГО 202

**СЛОВ'ЯНСЬКІ ЛІТЕРАТУРИ У СВІТОВОМУ
КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ.
ІСТОРІЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ НАРОДІВ**

**СЛАВЯНСКИТЕ ЛІТЕРАТУРИ В СВЕТОВНИЯ
КУЛТУРЕН КОНТЕКСТ.
ІСТОРІЯ НА СЛАВЯНСКИТЕ НАРОДИ**

Антонова Александра

ЛИТЕРАТУРНА ІСТОРІЯ І ЛИТЕРАТУРНО ІСТОРИЗИРАНЕ
(ВАСИЛ ПУНДЕВ І БОЯН ПЕНЕВ) 206

Бойчева Мая

ПЕРСОНАЖ І НАРАТИВ: БЕРКОВСКИ В «МИНАЛОТО»
НА СТОЯН ЗАЙМОВ 215

Василенко Яна

СЕМАНТИЧНИЙ ПРОСТІР ТОПОСУ РІКИ: ДНІПРО 223

Налбантова Елена

БЕСАРАБЦИ — ПРЕВОДАЧИ
НА ПЪРВАТА ДРАМА НА БЪЛГАРСКИ 231

Грицак Наталія

У ПОШУКАХ ВЛАСНОГО «Я» (НА МАТЕРІАЛІ
РОМАНУ «БУБА» БАРБАРИ КОСМОВСЬКОЇ) 235

Шіев Ivelin / Ілієв Івелін

СВ. АЛЕКСИЙ, ЧОВЕК БОЖИ — ПЪТЯТ НА СВЕТОСТТА
МЕЖДУ ИЗТОКА І ЗАПАДА 240

Левченко Наталія

ПЕРЕКЛАД БІБЛІЇ ЯК ЛІНГВІСТИЧНО-ГЕРМЕНЕВТИЧНА
ПРОБЛЕМА 246

У ПОШУКАХ ВЛАСНОГО «Я»
(НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «БУБА» БАРБАРИ КОСМОВСЬКОЇ)

Грицак Наталія

доктор педагогічних наук, кандидат філологічних наук, доцент,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
grycak78@ukr.net

Дискурс про «Я» / «Інший» є одним із ключових у сучасних гуманітарних студіях, адже справедливо констатує Д. Семенова, що «розуміння Себе починається не з усвідомлення Свого, а в зіткненні з Чужим. Дитина, яка проходить «стадію дзеркала», модерний самосвідомий суб'єкт мислення чи народ, який постає як дискурсивна єдність в історіософському обґрунтуванні власної культурної автентичності, — подібним чином вони приходять до конституювання Себе, наштотуючись на щось, чим вони не є» [Семенова, с. 81]. Подібний шлях проходить і героїня польського роману «Буба» Барбари Космовської, що належить до підліткової літератури та має чималий успіх в українських читачів. Утім розмову про становлення / розуміння власного «Я» Агнешки (Буби) слід передусім розпочинати з окреслення змістового наповнення «Я» / «Інший».

Слід пам'ятати, що образи *Свій / Чужий (Інший)* належать до архетипних уявлень, саме тому бінарна опозиція *Я — Інший* є своєрідною універсальною категорією, що віддзеркалює існування особистості, комунікацію з Іншим індивідом. Ця бінарна опозиція сприяє первинній структуралізації навколишньої реальності на свій (добре знайомий) і чужий (незрозумілий) світ, на свій та інший простір, на свою і чужу культуру. Проте парадоксально, що образи *Свій* і *Чужий* є взаємопов'язаними та взаємозумовленими, окрім того, існування образу свого апріорі неможливо без наявності образу чужого, оскільки ««Я» створює іншого, щоб забезпечити своє існування, — і навпаки» [Алієва, с. 699]. У цьому контексті В. Будний зазначає, що «зустріч з Іншим, його прийняття чи неприйняття, підпорядкування йому, панування над ним чи діалог із ним — спонукає до вслухання у власне «Я», відкриття в ньому досі незнаного, переосінку й оновлення, коли перебудо-

вуються позиції, у яких «своє» існує відносно «іншого» й «універсального», загальнолюдського» [Будний, с. 54]. Натомість межі образу чужого розпливаються в процесі його пізнання. Для образу «Чужий (Інший)» також притаманна еволюція, оскільки кожна історична епоха, суспільство, культура створює свій образ Чужого (Іншого).

Розмірковуючи про сутність «Я» / «Інший», варто звернутись також до представників філософської думки. Так, привертає увагу наукова позиція О. Лісового, адже він розглядає самоідентифікацію як вагомий складник процесу соціалізації, результатом якого є формування власного «Я». Має раціє дослідник, що самоідентифікація — це прагнення кожної людини визначити свою приналежність до якоїсь конкретної суспільної групи. Натомість особистісна самоідентифікація, зазначає О. Лісовий, передбачає виокремлення й усвідомлення унікальності «Я» [Лісовий, с. 8]. Аналізуючи процес пошуку власного «Я» Буби у творі, ми послуговувались думкою О. Лісового, що самоідентифікація органічно пов'язана з розкриттям й реалізацією внутрішнього потенціалу особистості, адже самоідентифікація насамперед передбачає саморозвиток й особистісний саморух [Лісовий, с. 9]. Як бачимо, гра підлітка в бридж значною мірою сприяла саморозвитку й формуванню впевненості у власні можливості та здібності. У контексті заявленої теми привертає увагу й міркування О. Лісового, що самоідентифікація пов'язана також із духовно-культурними цінностями, моральними ідеалами, способом мислення людини, моделями поведінки, «смісловиттєвими орієнтаціями» [Лісовий, с. 9].

Відтак ідентичність інтерпретуємо як феномен, що виникає як наслідок взаємодії особистості й оточення. Самоідентифікація в нашому розумінні — це складний динамічний особистісно-зорієнтований (емоційно насичений) процес усвідомлення й осягнення власного «Я». Процес самоідентифікації залежить від сукупності зовнішніх (соціокультурних) чинників, до переліку яких відносимо професійні, вікові, конфесійні, гендерні, національні й інші ознаки, стратегію, норму й форму поведінки, культурний досвід, історичне минуле тощо, так і від особистісно-індивідуальних — темпераменту, творчих здібностей, типу мислення, особистісних цінностей й ідеалів та ін.

Студіювання наукових джерел дає змогу увиразнити ключові напрями досліджень співвідношення «Я» та «Інший», зокрема екзистенціально-філософський, герменевтико-діалогічний і постструктуралістський. Прихильники екзистенціально-філософського підходу «Іншого» персоніфікують, наділяючи його тілом, емоціями, свідомістю тощо. У такому форматі моделюється ситуація взаємного спостереження та рефлексії. Натомість герменевтико-діалогічний напрям, послуговуючись насамперед ідеями Г.-Г. Гадамера та М. Бахтіна, пропонує «Іншого» розглядати крізь призму діалогу, адже «лише в спілкуванні, у взаємодії людини з людиною розкривається й «людина в людині», як для інших, так і для самого себе» [Бахтін, с. 294]. Постструктуралістське відображення проблеми «Я» та «Інший» сфокусовано на процесі самоідентифікації, самототожності «Я» через різноманіття «Іншого».

У художньому творі ймовірним варіантом реалізації окреслених типів відношень між «Я» та «Інший» є такі типи: «Я» та «Інший» (соціум); «Я» та «Інший» (зовнішній світ); «Я» та «Інший» (внутрішній світ). У контексті нашої теми привертає увагу реалізація цих типів у романі «Буба» Барбари Космовської. Слід зазначити, що під час аналізу окреслених типів доцільно пам'ятати, що мова йде про становлення підлітка, а відтак увесь процес ідентифікації автоматично набуває швидкоплинності в зміні поглядів, переконань і світогляду героїні.

Перший тип співвідношення «Я» та «Інший» у художньому творі відображає стосунки Буби з її батьками, дідусем Генриком, бабусею Ритою, сестрою Олькою, сусідами Вальдеком і Віолетою Маньчак, хатньою робітницею Анею Бартошовою та друзями з класу. Важливо, що розповідь у романі ведеться від третьої особи. Обрана Барборою Космовською стратегія оповіді, на нашу думку, сприяє певному дистанціюванню автора / Буби / читача й дає змогу увиразнити стрижневу тему роману: підліток й оточення. Підтвердженням цієї тези слугують рядки роману: *«Буба не була ані дуже вродливою, ані негарною. Не була й надто високою, хоча низенькою її теж не назвеш. Можна було б сказати, що вона товста, проте насправді гладкою вона також не здавалася. Деякі продавчині навіть зверталися до неї «крихітко», коли дівчина приміряла чергову пару джинсів. Бо Буба ходила лише в джинсах»* [Космовська, с. 3].

Завдяки такій оповідній манері читач має можливість начебто зі сторони подивитися на Бубу, провести паралелі з власним емоційним станом, замислитися над проблемами підліткового життя. Окрім того, створюється своєрідний ефект об'єктивізації зображуваних подій, критичне сприйняття персонажів твору, відкриваються нові ракурси психологічного тлумачення становлення підлітка.

Отже, ланцюжок *Буба — родичі — друзі — сусіди* демонструє не лише специфіку стосунків шістнадцятирічної Агнешки з людьми зі свого оточення, але й насамперед сприяє увиразненню сутності найгостріших питань підліткового життя.

Другий тип «Я» та «Інший» (зовнішній світ) віддзеркалює ставлення Буби до навчання та гри в бридж. Саме в цих заняттях дівчинка знаходила своєрідний порятуюнок від батьківської байдужості, складних і заплутаних стосунків із однокласниками. Кожна перемога Буби в бридж допомагала їй самоствердитись, повірити у власні сили, не засуджувати дорослих, а спробувати зрозуміти їхні вчинки.

Утіленням третього типу «Я» та «Інший» (внутрішній світ) є стосунки Буби із самою собою. Слушно констатує І. Лисий, що ідентичність є «результатом інтеграційного акту/процесу та співвіднесення себе з самим собою. Тому в ній ідеться як про належність до когось, так і про буття кимось» [Лисий, с. 45]. У цьому контексті промовистим фактом є особистісне сприйняття підлітком того, як до неї звертаються її рідні: *«Дівчина не раз замислювалася, чи хтось у сім'ї знає, як її звать насправді. Про всяк випадок нікому не задавала цього незручного питання. Зрештою, байдуже, яке її справжнє ім'я, якщо його взагалі не використовують»* [Космовська, с. 5]. Про глибину підліткових думок свідчать роздуми Буби щодо права залишатися «собою», не копіювати батьків, не уподібнюватися їм, ламати загальні стереотипи, які існують у суспільстві: *«Коли поруч були батько з матір'ю, вона перетворювалася на об'єкт суворой критики численних шанувальників їхніх талантів, котрі були гірко розчаровані тим, що Буба виглядає так, а не інакше, а до того ж не настільки розумна, дотепна й вродлива. Якби ж то йшлося лише про вроду! Буба відчувала, що від неї очікують усього, чим природа обдарувала її батьків аж надто щедро. А може, навіть трохи більшого. Вона швидко зрозуміла, що мусить боротися за власне право*

залишитися Бубою. Подобається це комусь, чи ні. Тому щоразу, коли вона не признавалася до свого відомого прізвища й тим самим відмовлялася дати комусь автограф, дівчина відчувала себе знаменитою актрисою після чергової вдалої вистави» [Космовська, с. 125].

Перше невзаємне кохання, боротьба між совістю й серцем, думка про самогубство, розчарування, нове (справжнє) кохання — це той перелік тем, над якими підліток замислювалася. Важливо, що Буба долає всі перешкоди, навчившись радіти миттєвостям, цінувати родинний затишок, берегти справжні почуття: «Дівчина насолоджувалася картиною. Сиділа й намагалася запам'ятати ці чудові миті, які поселилися в очах найрідніших для неї людей. Усе це стало її щастям. Проте це важко було кому-небудь пояснити. Хоча, подумала Буба, Мілош відразу б її зрозумів! Мріяти про нього теж було приємно, зокрема через те, що ніхто їй у цьому не заважав» [Космовська, с. 166].

Отже, у межах регламентованого обсягу зробили спробу розкрити типи відношень між «Я» та «Інший» у романі «Буба» Барбари Космовської. Процес самоідентифікації дівчиною-підлітком різновекторний, зокрема стосунки із рідними, знайомими, сусідами; сприйняття зовнішнього світу; занурення у внутрішній світ.

Література

1. Алієва З. Образ «Я» / Інший як проблема імагології. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Літературознавство*. 2013. № 13. С. 697–700.
2. Бахтин М. Проблемы поэтики Достоевского. Москва : Советская Россия, 1979. 320 с.
3. Будний В. Розгадка чарів Цірцеї: національні образи та стереотипи в освітленні літературної етноімагології. *Слово і Час*. 2007. № 3. С. 52–63.
4. Космовська Б. Буба. Львів : Урбіно, 2012. 240 с.
5. Лисий І. Концепт національної ідентичності в дослідженнях культури. *Tertium non datur: проблема культурної ідентичності в літературно-філософському дискурсі XIX–XXI ст. : колект. монографія*. [В. Агеева та ін. ; наук. ред., упоряд. В. Моринець]; Нац. ун-т «Кієво-Могилянська академія. Київ : НаУКМА, 2014. С. 41–52.

6. Лісовий О. Соціокультурна самоідентифікація особистості: автореф. дис. ... канд. філос. наук: 09.00.04. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 21 с.
7. Семенова Д. «Чуже» та «Інше» в дослідженні національно-культурної ідентичності в літературних творах. *Tertium non datur: проблема культурної ідентичності в літературно-філософському дискурсі XIX–XXI ст. : колект. монографія.* [В. Агеева та ін. ; наук. ред., упоряд. В. Моринець]; Нац. ун-т «Киево-Могилянська академія. Київ : НаУКМА, 2014. 2014. С. 80–97.

Грицак Наталия. В ТІРСЕНЕ НА СОБСТВЕНОТО СИ «АЗ» (ПО РОМАНА «БУБА» НА ПОЛСКАТА ПИСАТЕЛКА БАРБАРА КОСМОВСКА).

ST. ALEXIUS, MAN OF GOD — THE PATH OF HOLINESS BETWEEN EAST AND WEST

Illiev Ivelin

*candidate for doctor's degree at Ruse University Angel Kanchev,
Department — Silistra
boticheli@mail.bg*

Therefore you are all God-bearers and temple-bearers,
Christ-bearers and light-bearers, in every respect
decorated with the commandments of Jesus Christ.

St. Ignatius the Godbearer

1. Saint's Life as a source of socio-cultural information.

The study of holiness in hagiographic literature can be done from linguistic, historical, theological, sociocultural and literary, as well as from many other points of view. The life of the saints is a source and reconstruction of the social and theological views of the age in which the saint, the author of the hagiography, and its copyists lived — presents